DOMSTOLENS DOM
av den 23 januari 1975*

Mål 51/74

College van Beroep voor het Bedrijfsleven har till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i målet mellan

kommanditbolaget **P.J. Van der Hulst´s Zonen**, Hillegom

och

Produktschap voor Siergewassen (branschorgan för prydnadsväxter), Haag.

Begäran syftar till att få en tolkning av

— artikel 16 i EEG-fördraget och artikel 10 i rådets förordning (EEG) nr 234/68 av den 27 februari 1968 om den gemensamma organisationen av marknaden för levande träd och andra levande växter, lökar, rötter o.d., snittblommor och snittgrönt (EGT nr L 55, s. 1.),

— artikel 40 i EEG-fördraget och artikel 1 i förordning (EEG) nr 234/68,

— artikel 93.3 i EEG-fördraget.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordföranden Mackenzie Stuart samt domarna A. M. Donner, R. Monaco, P. Pescatore, H. Kutscher och M. Sørensen (referent),

generaladvokat: A. Trabucchi,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: nederländska.

dom

DOMSKÄL

1 Genom dom av den 16 juli 1974, som inkom till domstolen den 17 juli, har College van Beroep voor het Bedrijfsleven enligt artikel 177 i EEG-fördraget ställt tre frågor rörande tolkningen av vissa bestämmelser i gemenskapsrätten i förhållande till de nederländska förordningar genom vilka vissa avgifter införs inom sektorn för handel med blomsterlökar.

2 Dessa frågor har ställts i samband med en tvist i vilken ett företag som odlar och säljer blomsterlökar motsätter sig att betala vissa belopp som avkrävts det i form av avgifter på lökar från skörden 1972.

3 Dessa avgifter utgörs av en "överskottsavgift" och av en "branschavgift" inom sektorn för blomsterlökar.

4 Det följer av förordningen om överskottsavgiften att alla köpare med företagskort som utfärdats av branschorganisationen inom sektorn för prydnadsväxter får rabatt på inköpspriset och att alla som säljer lökar till köpare som inte har företagskort, däribland alla utländska köpare, måste betala avgiften, varvid beloppen för rabatten och avgiften är lika stora.

5 Avgiften tas inte ut om producenten av lökar använder dessa för blomsterodling i sitt eget företag; detsamma gällde också under en viss period 1973 om en köpare med företagskort själv använde lökarna för blomsterodling.

6 Inkomsterna från avgifterna går till en fond som är avsedd att främst finansiera uppköp av blomsterlökar i syfte att förstöra dem, eftersom de inte nått upp till det av fonden fastställda minimipriset på marknaden.

7 Det följer av förordningen om branschavgiften att den läggs på och tas ut i enlighet med regler som i stort sett motsvarar reglerna för överskottsavgiften men som skiljer sig från dessa i fråga om flera komplicerade detaljer.

8 Det är bl. a. fastställt att den rabatt som säljaren beviljar, liksom avgiften vid försäljning till nederländska köpare, är 0,5 % lägre än avgiften vid försäljning till utländska köpare.

9 Inkomsterna från avgifterna går till en fond för finansiering av satsningar inom lökodlingsbranschen, för finansiering av vetenskaplig forskning, kollektiv reklam och andra allmänna satsningar inom branschen.

Den första frågan

10 Den första frågan går ut på om artikel 16 i EEG-fördraget och artikel 10 i förordning nr 234/68 om den gemensamma organisationen av marknaden för levande träd och andra levande växter, lökar, rötter o.d., snittblommor och snittgrönt skall tolkas så att de avgifter som tvisten gäller är avgifter med samma verkan som exporttullar.

11 Parterna i målet vid den nationella domstolen tycks vara överens om att överskottsavgiften belastar handeln med de berörda produkterna lika inom Nederländerna och vid export, men de är oeniga om huruvida den högre avgift som belastar exporten på grund av branschavgiftens olika satser uppvägs av andra faktorer inom ramen för den nederländska regleringen av lök- och blomsterodlingen.

12 Domstolen kan inte inom ramen för ett förfarande i enlighet med artikel 177 i fördraget avgöra en sådan tvist, vilken – liksom all annan prövning av omständigheterna – faller inom den nationella domstolens behörighet.

13 Förbudet mot att vid handel inom gemenskapen ta ut avgifter som har samma verkan som exporttullar avser alla avgifter som läggs på vid tillfället för eller på grund av exporten av varan i fråga och som har samma restriktiva inverkan som en tull på varornas fria rörlighet.

14 I den mån det kan fastställas att tillämpningen av en intern avgift belastar exportförsäljningen hårdare än försäljningen inom landet har denna avgift samma verkan som en exporttull.

15 Om en intern avgift drabbar försäljningen inom landet och exporten i lika hög grad är det vidare befogat att ta hänsyn till vad inkomsterna från dessa avgifter används till.

16 Om nämligen en avgift är avsedd att finansiera verksamheter som syftar till att göra avsättningen inom landet mer lönsam än exporten eller på annat sätt gynna den vara som är avsedd för avsättning inom landet till förfång för den

vara som är avsedd att exporteras, är denna avgift av ett sådant slag att den försvårar exporten och därför har samma verkan som en tull.

17 Svaret på denna fråga måste därför bli att en intern avgift kan ha samma verkan som en exporttull om den belastar exportförsäljningen hårdare än den inhemska försäljningen eller om avgiften är avsedd att finansiera verksamheter som syftar till att göra avsättningen inom landet mer lönsam än exporten eller på annat sätt gynna den vara som är avsedd för avsättning inom landet till förfång för den vara som är avsedd för export.

Den andra frågan

18 Den andra frågan går ut på att domstolen skall uttala sig om huruvida artikel 40 i fördraget och artikel 1 i förordning (EEG) nr 234/68 eller någon annan bestämmelse eller allmän princip i gemenskapsrätten medför att de nederländska lagstiftande organen, vad avser den sektor som anges i artikel 1 i förordning nr 234/68, inte längre får besluta om en sådan reglering av marknadsorganisationen som ingår i "Verordening Surplusheffing" och "Verordening Vakheffing", såvida det inte rör sig om ett genomförande av bestämmelserna i den förordningen eller andra bestämmelser inom gemenskapsrätten.

19 Enligt artikel 40.2 i fördraget skall en gemensam organisation av marknaden för jordbruksprodukter upprättas genom gemensamma konkurrensregler, obligatorisk samordning av de olika nationella marknadsorganisationerna eller en europeisk marknadsorganisation.

20 Enligt punkt 3 får den gemensamma organisation som upprättats i någon av dessa former omfatta alla de åtgärder som behövs för att uppnå målen för den gemensamma jordbrukspolitiken, särskilt reglering av priser, stöd för produktion och saluföring av de olika produkterna, system för lagring och överföring samt gemensamma anordningar för stabilisering av import eller export.

21 Enligt artikel 1 i förordning nr 234/68 skall den gemensamma organisationen av marknaden inbegripa ett system med kvalitetsnormer och ett handelssystem för den berörda sektorn.

22 Enligt artikel 12 i förordningen kan rådet besluta att komplettera förordningen med sådana ytterligare bestämmelser som, mot bakgrund av vunna erfarenheter, kan visa sig nödvändiga.

23 I det andra stycket i ingressen till förordning nr 234/68, beaktandemeningen oräknad, konstateras att produktionen av levande växter samt blomsterodling är av stor betydelse för jordbruksekonomin inom vissa regioner i gemenskapen samt betonas vikten av att främja ett effektivt saluförande av dessa produkter och säkerställa stabila marknadsvillkor.

24 Vad beträffar exporten av blomsterlökar står det klart att exporten från Nederländerna utgör mer än 90 % av den totala exporten från medlemsstaterna.

25 Så snart gemenskapen i enlighet med artikel 40 i fördraget antagit bestämmelser om upprättandet av en gemensam marknadsorganisation inom en viss sektor är medlemsstaterna skyldiga att avstå från sådana åtgärder som innebär att dessa åsidosätts eller överträds.

26 Det är därför nödvändigt att i första hand pröva om en reglering som den i det aktuella fallet är förenlig med förordning nr 234/68, inte endast vad gäller de uttryckliga bestämmelserna utan även med avseende på dess mål och syften.

27 I förordning nr 234/68 görs inget uttalande, vare sig positivt eller negativt, om huruvida nuvarande eller framtida nationella regleringar är förenliga med den gemensamma organisation av marknaden som upprättas genom dess bestämmelser.

28 Det måste därför prövas om förekomsten av ett nationellt interventionssystem som det som införts genom den nederländska regleringen kan äventyra förordningens syfte.

29 När den nationella produktionen utgör en så stor andel av den gemensamma marknaden som fallet är med den nederländska produktionen av blomsterlökar, kan ett system av detta slag verksamt bidra till att gynna en rationell avsättning av produktionen och säkerställa stabiliteten på marknaden, inte bara i den berörda medlemsstaten utan även inom gemenskapen som helhet.

30 Det är dock nödvändigt att undersöka inte bara det nationella interventionssystemet i dess helhet utan också de viktigaste inslagen i detta, särskilt de kvalitetsnormer som produkterna måste uppfylla för att omfattas av interven-

tion, i förhållande till de kvalitetsnormer som fastställts av gemenskapen för saluföring av dessa produkter.

31 I detta sammanhang kan nationella kvalitetsnormer med mindre stränga krav än gemenskapens normer komma att gynna produktionen av lökar som inte kan avsättas.

32 Om den extra kostnad som på grund därav läggs på fonden för finansiering av interventionen täcks av avgiften och alltså fördelas på de saluförda produkterna, inbegripet exporten, strider detta mot syftet med den gemensamma organisationen av marknaden, och regleringen är i så måtto oförenlig med den.

33 Sökanden i målet vid den nationella domstolen har gjort gällande att de nederländska bestämmelserna om överskottsavgiften och branschavgiften innebär en diskriminering som står i strid med de principer som fastställs genom fördraget.

34 I detta sammanhang följer de förbud mot diskriminering som måste övervägas dels av den princip som ligger till grund för artikel 95 om interna skatter och avgifter, dels av bestämmelsen i artikel 40.3 andra stycket i fördraget, enligt vilken den gemensamma organisationen av marknaden för jordbruksprodukter utesluter varje form av diskriminering mellan producenter och konsumenter inom gemenskapen.

35 En reglering av det slag som här behandlas står i strid med förbuden i dessa bestämmelser, om än endast genom analog tillämpning, i de fall då exporterade varor belastas med en högre avgift än de som saluförs på den inhemska marknaden eller då inkomsterna från avgiften är avsedda att gynna inhemska produkter.

36 Svaret på den ställda frågan måste därför bli följande.

a) Ett nationellt interventionssystem är oförenligt med förordning nr 234/68 om den gemensamma organisationen av marknaden för levande träd och andra levande växter, lökar, rötter o.d., snittblommor och snittgrönt, i den mån varor som inte uppfyller gemenskapens normer enligt den förordningen därigenom blir berättigade till stöd.

b) En intern avgift på försäljning av en vara är oförenlig med förbudet mot diskriminering i EEG-fördraget om den belastar exportförsälj-

ningen hårdare än den inhemska försäljningen eller om inkomsterna från avgiften är avsedda att gynna de inhemska varorna.

37 Detta svar som lämnas inom ramen för förfarandet enligt artikel 177 i fördraget kan inte föregripa resultatet av en eventuell undersökning från kommissionens sida för att fastställa om de berörda nationella åtgärderna utgör stöd som är oförenligt med artikel 92 i fördraget.

Den tredje frågan

38 Den tredje frågan går ut på att domstolen skall uttala sig om huruvida artikel 93.3 i fördraget skall tolkas på så sätt att det förfarande som avses i andra meningen i den punkten också omfattar den tidsfrist som anges i artikel 93.2 och som punkt 3 hänvisar till, och om så är fallet, huruvida artikel 93.3 skall tolkas på så sätt att fristen, om kommissionen har fastställt en sådan, medför att den berörda nationella stödåtgärden inte får genomföras förrän det angivna förfarandet lett till ett slutgiltigt beslut.

39 Det framgår av domen om hänskjutande att denna fråga har ställts med anledning av en handling som inlämnats av sökanden i målet vid den nationella domstolen och som återger ett brev av den 9 februari 1972 från kommissionen till Nederländernas utrikesminister.

40 Av brevets överskrift framgår dock att syftet med det inte var att fastställa en tidsfrist enligt artikel 93.2 utan att brevet tillkommit i samband med en granskning av stödsystemen som kommissionen företagit i enlighet med artikel 93.1.

41 Brevet innehåller nämligen förslag som inte utarbetats enligt artikel 93.3 utan enligt artikel 93.1 andra meningen, vilket har bekräftats av kommissionen i de synpunkter som inlämnats till domstolen med anledning av det pågående målet.

42 Under dessa omständigheter anser domstolen att frågan blir överflödig.

Rättegångskostnader

37 De kostnader som har förorsakats den nederländska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom beslut av den 16 juli 1974 förts vidare av College van Beroep voor het Bedrijfsleven – följande dom:

1) **En intern avgift kan ha samma verkan som en exporttull om den belastar exportförsäljningen hårdare än den inhemska försäljningen eller om avgiften är avsedd att finansiera verksamheter som syftar till att göra avsättningen inom landet mer lönsam än exporten eller på annat sätt gynna den vara som är avsedd att avsättas inom landet, till förfång för den vara som är avsedd för export.**

2 a) **Ett nationellt interventionssystem är oförenligt med förordning nr 234/68 om den gemensamma organisationen av marknaden för levande träd och andra levande växter, lökar, rötter o.d., snittblommor och snittgrönt, i den mån varor som inte uppfyller gemenskapens normer enligt den förordningen därigenom blir berättigade till stöd.**

b) **En intern avgift på försäljning av en vara är oförenlig med förbudet mot diskriminering i EEG-fördraget om den belastar exportförsäljningen hårdare än den inhemska försäljningen eller om inkomsterna från avgiften är avsedda att gynna de inhemska varorna.**

Lecourt Mackenzie Stuart Donner

Monaco Pescatore Kutscher Sørensen

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 23 januari 1975.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande